

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Vedlejší 10

Vedlejší 10/655, 625 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 325

Termín konání orientační inspekce: 4.-7. listopad 2002

Čj.:	122 209/02-5189
Signatura:	ol2cw103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brno, Vedlejší 10 je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Statutární město Brno, Městská část Brno-Bohunice. Je to plně organizovaná škola s kapacitou 1026 žáků, jejími součástmi jsou školní družina s kapacitou 400 žáků a školní jídelna s kapacitou 900 jídel. Tyto součásti nebyly předmětem inspekce. Ve školním roce 2002/2003 navštěvuje školu celkem 730 žáků, z toho 342 na 1. stupni (13 tříd) a 388 na 2. stupni (15 tříd). Vzdělávání probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16847/96-2. Ve 4.-6. ročníku je po jedné třídě s rozšířenou výukou cizích jazyků (vzdělávací program Základní škola, čj. 16333/96-2). Základní škola Brno, Vedlejší 10 je fakultní školou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce, cizích jazycích, matematice (na 1. i 2. stupni), fyzice, chemii, biologii a pracovních činnostech-informatice (na 2. stupni ZŠ)
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období roku 2001

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V průběhu orientační inspekce byla kontrolována personální dokumentace 32 pedagogických pracovníků, u nichž proběhly hospitace. Bylo zjištěno, že většina navštívených pedagogů je plně kvalifikovaná, pouze sedm z nich nevyhovuje podmínkám odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ) daným právní normou. Na prvním stupni dva vyučující nesplňují podmínky OPZ, oba jsou způsobilí pro výuku na střední škole. Na druhém stupni jeden učitel (angličtina) nesplňuje OPZ (nemá ukončené vysokoškolské vzdělání) a tři vyučující (přírodopis, informatika, angličtina) podmínky pedagogické způsobilosti (PZ), neboť jsou také způsobilí pro výuku na střední škole. Vedení školy se při rozdělování úvazků řídí aprobacemi pedagogů a snaží se v maximální míře využít jejich odbornosti. Výchovná poradkyně nesplňuje podmínku absolvování kvalifikačního studia výchovného poradenství, na svou práci se však soustavně připravuje absolvováním kurzů a školení.

Systém vedení zaměstnanců vzhledem k naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy vyplývá z koncepčních záměrů a strategických cílů vytyčených vedením školy a zaměřuje se zejména na pedagogické pracovníky. Vedení školy využívá jako poradních orgánů především pedagogickou radu a také Dětský parlament, který tvoří zástupci žáků všech tříd a ročníků školy. Dalšími poradními orgány jsou metodická sdružení jednotlivých ročníků na prvním stupni a předmětové komise na stupni druhém. Ty koordinují spolupráci vyučujících při plánování a organizaci výuky. Zajišťují také vedení a pomoc začínajícím učitelům a zprostředkují spolupráci se studenty pedagogické fakulty, kteří ve škole praktikují.

Komunikace vedení školy s jejími ostatními pracovníky je založena na vzájemné důvěře a dobrých vztazích. Ředitelka i oba její zástupci věnují svůj čas k průběžným osobním jednáním se zaměstnanci školy a pořádají akce, při nichž dochází k neformálním jednáním a vytváření dobrých kolegiálních vztahů. Jsou to zejména výjezdní a vánoční pedagogické rady, spojené s přátelským posezením i s poznávacími aktivitami, nebo oslava Dne učitelů. Učitelé i nepedagogičtí pracovníci jsou motivováni osobním jednáním ředitelky i jejích zástupců, vhodně volenou komunikací při hodnocení jejich práce, pochvalou a v neposlední řadě formou finančních odměn v rámci nadstandardních složek platu. Kritéria pro jejich přidělování jsou vypracována, jsou dostatečně transparentní a jsou obecně známa všem pracovníkům školy. Zpětnou vazbou pro vedení školy je jeho úzká součinnost s Dětským parlamentem i pravidelné pořádání anket s vyučujícími, v nichž mají možnost se vyjádřit ke své práci i k práci vedení školy.

Funkci výchovné poradkyně vykonává učitelka druhého stupně. Má vytvořen plán, který se zabývá jak problematikou žáků se SVPU, tak volbou povolání vycházejících žáků. Zároveň je rozdělen do jednotlivých linií (linie rodičů, žáků, výchovná, metodická). Vyšetření žáků se SVPU výchovná poradkyně shromažďuje, eviduje, seznamuje s jejich obsahem vyučující. Informace předává učitelům na pedagogických radách, metodických sdruženích, popř. individuálně. V případě doporučení k integraci je vypracován individuální plán, který je projednán se zákonnými zástupci žáka. Je konkrétní, jasný a obsahuje všechny důležité náležitosti včetně potřebných podpisů. V době konání inspekce bylo evidováno 29 integrovaných žáků. Na prvním stupni poskytuje ve třech hodinách týdně individuální péči žákům se SVPU vyučující, která studuje speciální pedagogiku. Výchovná poradkyně se také prokazatelně věnuje oblasti volby povolání žáků, pracuje s nimi dle plánu, vede si evidenci jejich přijetí na jednotlivé typy škol. Rodiče jsou s prací výchovné poradkyně seznamováni na třídních schůzkách na začátku školního roku, konzultační hodiny jsou vyvěšeny na nástěnce. Evidenci o jednáních s rodiči výchovná poradkyně neprovádí. Výchovné poradenství je v této škole velmi dobře zajištěno.

Na oblast výchovného poradenství úzce navazuje oblast prevence sociálně patologických jevů. Zajišťují ji dvě metodičky prevence na druhém stupni, které spolupracují s jednou učitelkou na prvním stupni. Této činnosti se věnují velmi zodpovědně a obětují jí svůj volný čas bez sníženého osobního úvazku. Zúčastňují se školení a seminářů v dané problematice dle celoročního plánu. Ve své práci účinně využívají příslušné metodické pokyny MŠMT ČR a spolupráce s poradenským centrem pro drogové závislosti, PPP, CVČ Lužánky, Policií ČR i Městskou policií, jejíž členové pořádají pro žáky školy besedy. Příslušný propagační materiál a časopisy zajišťují pro ostatní učitele, zejména do rodinné a občanské výchovy. Informační nástěnku na chodbě školy (s kontaktními adresami, telefonními čísly, aktuálními informacemi a konzultačními hodinami metodiček) doplňuje schránka důvěry „Ucho“, jejímž prostřednictvím žáci řeší své případné problémy. Účinnost této prevence dokládá fakt, že ve škole dosud nebyly řešeny žádné konkrétní případy sociálně patologických jevů. Informovanost rodičů je zajišťována na pravidelných schůzkách a besedách s rodiči.

Kvalita práce učitelů je vedením školy sledována prostřednictvím plánovaných hospitací a další kontrolní činností. Z hlediska počtu hospitací je malá pozornost věnována výuce cizích jazyků. Učitelé jsou o plánovaných kontrolách jak ve výuce, tak v jiných oblastech předem informováni. Vypovídací úroveň hospitačních záznamů je velmi dobrá, jsou v nich uvedena pozitiva i negativa a doporučení zaměřená ke zvýšení kvality výuky. Závěry z hospitací jsou s učiteli projednávány individuálně. Z povinné i nepovinné dokumentace chodu školy není s ojedinělými výjimkami zřejmé využití poznatků získaných kontrolní činností ve výuce při práci s celým pedagogickým sborem.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) se řídí celoročním plánem s výhledem na další školní rok. Je orientováno zejména na zvyšování odbornosti ve výuce cizích jazyků a na práci s informačními technologiemi. Z prostředků na DVPP se hradí učební texty anglického jazyka pro učitele, náklady na semináře ze speciální pedagogiky, semináře z fyziky (astronomie), doškolovací lyžařské kurzy, školení ČČK, výchovné poradenství, dramatickou výchovu, management a řadu dalších aktivit. Na DVPP byly vynaloženy všechny plánované finanční prostředky školy.

Na příznivé klima školy má vliv atmosféra dobrých kolegiálních vztahů, spolupráce při řešení úkolů, otevřené jednání a snaha podílet se na vytváření dobrého jména školy. Široké zapojení pracovníků školy do vedení zájmových útvarů a mimoškolních aktivit je výrazem sounáležitosti se školou. Celkově velmi kultivované prostředí a klidná, přátelská atmosféra ovlivňují i chování žáků a jejich vztah ke škole.

S promyšleným plánováním života školy je spojen účinný organizační systém, který umožňuje její efektivní řízení. Ten vymezuje úkoly jednotlivých členů vedení i kompetence přenášené na další pracovníky školy. Činnost obou zástupců ředitelky i výchovné poradkyně je koordinována na jejich pravidelných schůzkách. Informovanost zaměstnanců zajišťují pravidelné porady, týdenní plány vyvěšované ve sborovně i operativní předávání informací po síti tam, kde je to možné. Ředitelka školy dává přednost osobnímu kontaktu a přímému jednání se spolupracovníky a podřízenými, k předávání informací využívá všech příležitostí vyplývajících z každodenního styku. Žáci jsou informováni třídními učiteli, prostřednictvím nástěnek na chodbách a ve třídách a rovněž cestou svých zástupců v Dětském parlamentu. Ten zajišťuje také zpětnou vazbu směrem k vedení školy. K informování rodičů škola využívá žákovských knížek a třídních schůzek, v případě potřeby jsou rodiče kontaktováni ihned telefonicky třídním učitelem. Závažné problémy projednává s rodiči ředitelka školy v součinnosti s výchovnou poradkyní. Rada školy nebyla zatím zřízena. Vnitřní řád školy je podrobně vypracován, obsahuje jak zásady, které je třeba dodržovat, tak i práva žáků, která jsou v souladu s mezinárodními úmluvami. Vymezuje i povinnosti pracovníků školy (pedagogických i nepedagogických). Velká pozornost je věnována využití prostor a vybavení školy k zájmovým aktivitám. Pracuje zde 42 kroužků, vedených většinou učiteli školy, v nichž je zapojeno přes 600 žáků. Škola pořádá řadu vlastních akcí, jimiž se prezentuje na veřejnosti. Každoročně se podílí na předvánoční akci Mosty mezi městy, zapojuje se do řady soutěží, spolupracuje s knihovnou na Lánech (besedy se spisovateli, kulturní pořady). Pravidelně se účastní sportovních akcí pořádaných městskou částí Brno-Bohunice.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé škole.

Budova školy byla postavena v 80. letech minulého století, je to poměrně rozlehlá třípodlažní stavba s půdorysem písmene H. Prostor mezi křídly budovy je využíván pro pobyt žáků venku o přestávkách. Spolu s prostornými chodbami, v nichž jsou umístěny 4 pingpongové stoly a další sportovní vybavení, dvěma tělocvičnami, hřištěm na míčové hry a tenisovým kurtem skýtá dostatek možností pro sportovní i rekreační aktivity žáků. Pozemek, na němž škola stojí, je oplocen a jeho součástí je i školní zahrada využívaná v rámci pěstitelských prací. Ve škole je dále cvičná kuchyňka a velmi dobře vybavená keramická dílna, jíž využívají žáci kromě výtvarné výchovy také v osmi keramických kroužcích.

Základní škola má pro výuku dostatek učeben vyhovujících z hlediska funkčních, estetických, bezpečnostních a většinou i psychohygienických podmínek. Na prvním i druhém stupni jsou třídy světlé a prostorné, jsou vybaveny starším, převážně renovovaným žakovským nábytkem. Některé z nich jsou zařízeny nábytkem novým. V ojedinělých případech neodpovídala výška lavic výšce žáků, což vedlo k jejich špatnému sezení při psaní. Kromě vynikající estetické výzdoby je v učebnách rozmístěno velké množství názorných pomůcek, podnětných vzhledem k obsahu probíraného učiva. Místnosti jsou vyzdobeny obrazy, květinami a často žakovskými pracemi. Všechny učebny jsou dostatečně prostorné, čehož vyučující především na prvním stupni využívají jak při vlastní výuce, tak i k relaxaci žáků.

Jak v době vyučování, tak i mimo ně mají učitelé i žáci možnost využívat dvě učebny s výpočetní technikou. Každá z nich je vybavena deseti žakovskými počítači propojenými do sítě. Jedna učebna, získaná v rámci projektu internet do škol, je připojena na internet. Hardwarové i softwarové vybavení obou učeben je plně v souladu s požadavky učebních osnov. Hojně je navštěvováno rovněž informační centrum, které zahrnuje žakovskou knihovnu a učebnu vybavenou dalšími 10 méně výkonnými počítači, umožňujícími práci v prostředí Windows, na nichž jsou instalovány výukové programy. Ty jsou žáky využívány převážně v době mimo výuku, nárazově i v některých předmětech (čeština, cizí jazyky). Jednou z priorit ve vytváření vhodných materiálně-technických podmínek je postupná obnova a doplňování zařízení a vybavení odborných pracoven. Škola disponuje odbornými učebnami pro výuku přírodopisu, fyziky a chemie. Vzhledem k velkému počtu tříd je část výuky přírodopisu a fyziky realizována v kmenových třídách, do kterých si učitelé přinášejí potřebné pomůcky a přírodniny. Odborné učebny svou velikostí, vybavením nábytkem, audiovizuální technikou a pomůckami vytvářejí žákům i učitelům příznivé a podnětné pracovní prostředí.

V současné době má škola vynikající podmínky pro výuku tělesné výchovy, fyziky, chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy, praktických činností a práce na výpočetní technice. K dispozici jsou dále dvě prostorné učebny cizích jazyků, zařízené samostatně pro výuku angličtiny a němčiny, které jsou vyzdobeny mnoha motivačními prvky pro výuku jazyků. V obou jsou instalovány televizory s videopřehrávači. Na vysoké estetické úrovni jsou též prostory chodeb a jídelny, vyzdobené především žakovskými výtvarnými pracemi i výrobky vyučujících výtvarné výchovy, ale i velkým množstvím pokojových květin.

Škola je velmi dobře, ve výjimečných případech pouze průměrně, vybavena převážně staršími učebními pomůckami, které jsou umístěny na prvním stupni zejména v kmenových učebnách jednotlivých tříd, na druhém stupni pak v samostatných kabinetech. Kabinet českého jazyka je vybaven tabelárními přehledy mluvnických jevů, k dispozici je úplný soubor učebnic, které se ve škole používají, dále rozšiřující texty, pracovní listy, sady fólií pro zpětný projektor (starší, ale dosud funkční), audionahrávky, videokazety vhodné pro výuku literární výchovy, starší sady diapozitivů, odborné publikace a Pravidla českého pravopisu (stará, neplatná). Pro potřeby výuky se využívají i počítačové programy pro český jazyk instalované na počítačích v informačním centru. Žakovská knihovna obsahuje řadu titulů z dětské i klasické literatury, slovníky a encyklopedie. Učitelé úzce spolupracují i s místní veřejnou knihovnou. Vyučující cizích jazyků disponují přidělenými kazetovými magnetofony i příslušnými audiokazetami k používaným učebnicím, mají videokazety, slovníky, časopisy, cizojazyčnou literaturu a další pomůcky, které si částečně zhotovují sami. Fond pomůcek, uložený v kabinetech přírodovědných předmětů, umožňuje zajistit názornost výuky i experimentální činnost žáků. Nové pomůcky jsou pořizovány v souladu s finančními možnostmi školy, některé pomůcky si učitelé a žáci obstarali, případně zhotovili sami. Poněkud nižší je úroveň vybavení školy didaktickou technikou. Televizory, magnetofony nebo videopřehrávače jsou umístěny hlavně v odborných učebnách, naproti tomu v kmenových třídách tato technika chybí. V dostatečném

množství a vyhovující kvalitě zajišťuje škola pro žáky učebnice a učební texty. Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na učebnice, učební pomůcky a základní školní potřeby jsou v souvislosti s finančními možnostmi vynakládány efektivně a účelně.

Ředitelka školy má dokonalý přehled o stavu objektů a vybavení školy, při své kontrolní činnosti sleduje účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů a ve spolupráci se všemi zaměstnanci školy a zřizovatelem zabezpečuje vyhovující technický stav zařízení, sloužících pro činnost školy.

Celkově velmi dobrá úroveň materiálně–technických podmínek pro výuku sledovaných předmětů umožňuje kvalitně a efektivně realizovat zvolený vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Orientační inspekce byla zaměřena na následující předměty: český jazyk a literatura, cizí jazyky, matematika (na 1. a 2. stupni), fyzika, biologie, chemie, pracovní činnosti - informatika (na 2. stupni ZŠ). Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v inspekční zprávě popsány a zhodnoceny zvlášť za 1. stupeň a zvlášť za jednotlivé předměty (skupiny předmětů) druhého stupně, s výjimkou cizích jazyků (CJ). Ty jsou popsány na obou stupních současně, a to jednak proto, že jsou zde třídy s rozšířeným vyučováním CJ, jednak proto, že na výuce CJ na 1. i 2. stupni se podílejí převážně titíž učitelé.

Realizace vzdělávacích programů

Realizovaný vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebními plány realizovaného vzdělávacího programu čj. 16 847/96-2 a čj. 16 333/96-2. Učební osnovy předmětů, v nichž proběhla inspekce, jsou dodržovány.

Povinná dokumentace je vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy vedena průkazně.

System kontrolu naplňování učebních plánů a učebních osnov se opírá o kontrolu třídních knih a dodržování tematických plánů zpracovaných učiteli pro jednotlivé předměty. V průběhu inspekce bylo zjištěno, že některé z tematických plánů jsou formální.

System kontroly naplňování učebních plánů a osnov je vytvořen. V jeho účinnosti byly zjištěny dílčí rezervy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy (český jazyk a matematika)

V době inspekce bylo provedeno jedenáct hospitací ve stejném počtu tříd. Ve všech ročnících prvního stupně byla hospitována minimálně jedna hodina českého jazyka a jedna hodina matematiky. Devět vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právní normou. Nedostatečná odborná a pedagogická způsobilost zbývajících dvou učitelů neměla negativní vliv na kvalitu výuky.

Ve sledovaných předmětech měli vyučující k dispozici jednotný tematický plán vypracovaný metodickým sdružením jednotlivých ročníků. Ten byl však spíše formální, některé celky učiva zahrnutého v učebních osnovách neobsahoval, i když jeho výuku bylo možné pozorovat v době hospitace (např. násobilka 6 -10, v jazyce českém oblast čtení). Bezprostřední příprava na

výuku byla promyšlená, někteří vyučující se připravují písemně. Ve většině hodin byl splněn vzdělávací cíl, který si vyučující stanovili.

Ve všech hospitovaných hodinách převládala frontální výuka, kterou vhodně a často zpestřovala a doplňovala práce ve skupinách, méně již činnosti ve dvojicích. Skupinová práce byla ve většině případů na velmi dobré úrovni, žáci řešili úkoly společně, všichni členové skupiny byli zapojeni do činností. V hodinách bylo také možno pozorovat individuální přístup k žákům. Učitelé se ve volných chvílích věnovali žákům se SVPU a připravovali pro ně zvláštní úkoly. Téměř všichni vyučující účelně využili výukového času, někteří však nerespektovali zvonění a výuka tím zasahovala do přestávek.

Třídy jsou vkusně vybavené, lavice vhodně uspořádané, žáci mají pro práci dostatek prostoru a světla. Téměř ve všech třídách je vyčleněn prostor pro relaxaci vybavený kobercem a většinou i polštářky. Vyučující se snaží o to, aby výuka probíhala v podnětném a estetickém prostředí. Využívají k tomu zakoupené i vlastnoručně vyrobené nástěnné tabule, obrázky, dětské práce, dekorativní materiál (sít, přírodniny apod.) a květiny. Ve dvou třídách využívali žáci k sezení několik rehabilitačních míčů. Členění i tempo výuky odpovídaly stavu třídy a vycházely z podmínek a znalostí žáků, nedostatečnou pozornost však učitelé věnovali cílené relaxaci žáků, ve většině hodin zcela chyběla.

Ve všech hospitovaných hodinách vyučující využívali řadu pomůcek, některé byly vhodným motivačním zdrojem, názorně doplňovaly a zpestřovaly výuku. Učitelé si často pomůcky sami vyrobili. Využívali také velké množství pracovních listů. Z didaktické techniky byl použit pouze radiomagnetofon při relaxačním cvičení. Výpočetní technika v hodinách využívána nebyla. V některých třídách byly vytvořeny čtenářské koutky s časopisy nebo měli žáci k dispozici třídní knihovničku, ze které si mohli zapůjčovat knihy. V českém jazyce i matematice je dostatek učebnic, první a druhé ročníky využívají pracovní sešity.

Vstupní motivaci vyučující často zaměřovali se sdělením obsahu a cíle hodiny. Motivace v průběhu hodiny se jim dařila lépe a většina učitelů jí vhodně využívala. Dostatečný prostor byl dáván ověřování znalostí žáků a správného pochopení nového učiva. Pouze dvě vyučující zařazovaly v závěru hodiny prvky sebehodnocení, kdy žáky vedly ke správnému pohledu na sebe sama. V ostatních hodinách tento výchovný prvek zcela chyběl. V polovině hodin vyučující věnovali pozornost závěru hodiny, v němž shrnuli práci jednotlivců či celé třídy. Druhá polovina učitelů skončila výuku zvoněním bez jakéhokoliv závěru.

Ve většině hodin vyučující vytvářeli žákům prostor pro vyslovení vlastního názoru a pro rozvoj komunikativních dovedností. Ve všech hodinách bylo možné pozorovat velice pěkný vztah mezi učiteli a žáky, klidnou a příjemnou atmosféru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni ZŠ jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (angličtina a němčina) na obou stupních

Organizaci výuky cizích jazyků zajišťují dvě samostatné předmětové komise, jejichž činnost se řídí celoročním plánem. Jejich členové na pravidelných schůzkách (i operativně) řeší aktuální úkoly a připravují náplň výuky tak, aby byla zajištěna její kontinuita ve všech ročnících. Výukové cíle jsou přizpůsobovány složení jednotlivých jazykových skupin s ohledem na koncentraci žáků vyžadujících zvláštní pozornost vyučujících. Ti jsou o žácích se specifickými poruchami učení informováni výchovnou poradkyní a těmto žákům věnují individuální péči, což bylo ve většině hospitovaných hodin zřetelné. Ve škole se vyučuje oběma cizím jazykům, zájem o výuku němčiny je však ze strany žáků i rodičů nižší než o jazyk anglický. To se

projevuje i ve skladbě jazykových skupin němčiny, v nichž je výuka pro učitele náročnější a její výsledky jsou slabší. Všichni vyučující byli na své hodiny dobře připraveni. Ve třech třídách (IV. C, V. B a VI. A) postupují podle osnov pro rozšířenou výuku jazyků. Ve třetím ročníku je zařazen anglický jazyk jako nepovinný předmět. Kroužky anglického jazyka pracují v prvním, druhém a devátém ročníku.

V rámci orientační inspekce byla provedena hospitace u všech vyučujících cizích jazyků na obou stupních. Z deseti z nich má odbornou a pedagogickou způsobilost podle příslušné právní normy osm, jeden učitel má jinou aprobaci pro střední školu a jeden je zcela nekvalifikován. Kvalita jeho výuky však byla přesto velmi dobrá. Oba (z hlediska vyhlášky) nekvalifikovaní vyučující jsou metodicky vedeni příslušnou předmětovou komisí a navštěvují jazykové kurzy.

Polovina hospitované výuky cizích jazyků proběhla v prostorných, dobře osvětlených a velmi pěkně esteticky upravených kmenových učebnách, efektně vyzdobených kvalitními výtvarnými pracemi žáků. Tradiční uspořádání lavic v nich však nevytváří ideální podmínky pro osvojování jejich jazykových a komunikačních dovedností. Další polovina hodin proběhla v jazykových učebnách. Zatímco učebna angličtiny využívá kruhového uspořádání lavic, jsou lavice v učebně němčiny opět řazeny za sebou. Také v těchto učebnách je výzdoba velmi estetická a jejich vybavení audiovizuální technikou podporuje výuku příslušného jazyka. Vedle zeměpisných nástěnných map jsou zde umístěny informační nástěnky s aktuálními materiály, knihovničky se slovníky, cizojazyčnou literaturou a časopisy. Vyučující disponují přidělenými magnetofony, které ve výuce účelně používali, předmětové komise mají vhodné magnetofonové nahrávky i videokazety, jimiž doplňují a oživují výuku. Žáci jsou zásobeni vhodnými učebnicemi jedné řady (Project English, Heute haben wir Deutsch), pracovními a žákovskými sešity, kresleným a kopírovaným materiálem, různými pomůckami a pracovními listy k jednotlivým lekcím, které jim učitelé připravují sami. Členění hodin i tempo výuky odpovídalo zvoleným tématům i jejich cílům, při výuce byly několikrát velmi vhodně zařazeny relaxační chvíle, v některých hodinách však zcela chyběly. Materiální podpora výuky i její psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Organizace vyučování a jeho formy se u jednotlivých vyučujících lišily, a to bez ohledu na jejich odbornou či metodickou průpravu. Použité vyučovací metody vzhledem ke stanoveným výchovně vzdělávacím cílům byly voleny většinou dobře. V některých hodinách převažovaly frontální metody a občas také verbální aktivity učitelek, v jiných ovšem měl své zastoupení také podíl aktivní konstrukce vlastních poznatků i rozmanitých činností žáků. Jen ojediněle byla struktura hodiny málo promyšlená, stereotypní a jejich náplň pro žáky málo zábavná, to v případě, kdy se střídala práce s textem a cvičení z učebnice. V převážné míře byli žáci zaujati častým střídáním různých akcí, společnou recitací básniček, zpěvem nebo hrami, spojenými s pohybem. Zejména v nižších třídách se dařilo žáky rozpohybovat a strhnout k spontánním činnostem. V jedné vynikající hodině se žáci téměř neposadili a učitelce se velmi dařilo učit je sociálními kompetencím. Méně už byly zařazovány modelové situace s dramatickou akcí. Učitelé i žáci dostatečně využívali tabuli, jak pro objasňování nového učiva, tak pro jeho procvičování. Vyučující kladli důraz na průběžnou a systematickou kontrolu výslovnosti žáků a prováděli fonetická cvičení. V němčině byla dodržována nová ortografická reforma.

Jako vstupní motivaci využívali vyučující seznámení skupiny žáků s programem a někdy i cílem vyučovací hodiny, řešení zadaného úkolu v cizím jazyce, luštění křížovky nebo zpěvu písničky. V dalším průběhu výuky byli motivováni její zajímavou náplní nebo slíbenou jedničkou. Ojediněle nebyli žáci motivováni vůbec. Většinou byli průběžně hodnoceni a za dobrou práci pochváleni. Jejich klasifikace byla přiměřená a zdůvodněná, v některých žákovských knížkách při nahodilé kontrole byl zjištěn menší počet známek. Žákům většinou nebyla dána možnost

sebereflexe, případně vzájemného hodnocení. V závěru některých hodin chybělo jejich shrnutí a zhodnocení.

V části hospitovaných hodin se vyučujícím dařilo vytvářet podmínky pro vzájemnou interakci žáků, k níž také často úspěšně docházelo. V učebnách s tradičním uspořádání lavic jim však není umožňována vzájemná komunikace na potřebné úrovni, i když i v těchto hodinách kooperativní techniky učení ojedinele zařazeny byly. V komunikačním kruhu se ovšem žáci o realizování jednoduchých dialogů více snažili. Verbální i neverbální projev vyučujících je na velmi dobré úrovni. Jejich organizační pokyny byly jasné a srozumitelné a byly vedeny částečně v češtině a částečně v cílovém jazyce, podle vyspělosti skupiny. V hodinách vládla převážně příjemná pracovní atmosféra a vztahy vzájemné důvěry a spolupráce. Vyučující byli ke svým žákům velmi vstřícní a laskaví a ti jim opláceli zdvořilým jednáním a slušným chováním.

Hodnocení kvality vzdělávání a výchovy v jednotlivých hodinách obsáhlo škálu od ojedinele průměrného až po vynikající, převažovaly však hodiny velmi dobré. Proto je kvalita vzdělávání v cizích jazycích hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura (2. stupeň ZŠ)

Na výuce předmětu se podílí 5 vyučujících, všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právní normou. Jejich kvalifikovanost se příznivě projevila jak v odborném, tak v metodickém vedení výuky. V průběhu inspekce se uskutečnilo 11 hospitací, byly navštíveny všechny vyučující a všechny ročníky 2. stupně, ze zhlédnutých hodin byly čtyři jazykové, tři slohové a tři literární.

Předmětová komise českého jazyka má vypracován jednotný tematický plán, který je spíše formální, jednotlivé učitelky si ho přizpůsobují vlastním potřebám a specifickým třídě, v níž vyučují. Zejména literární složka předmětu není v plánu zřetelně zachycena, jako podklad pro celoroční práci slouží obsah učebnice a čítanky. Bezprostřední příprava na výuku byla ve všech sledovaných hodinách pečlivá, a to především po stránce obsahové. Vyučující dobře promýšlely učivo a způsob jeho podání žákům, méně se však zabývaly stanovením cíle hodiny z hlediska kompetencí, jichž mají žáci dosáhnout.

Výrazná vstupní motivace se objevila jen ojedinele, ve většině hodin byla nahrazena sdělením tématu, výjimečně se úvod omezil na administrativní záležitosti. Průběžná motivace byla zřetelnější, učitelky využívaly písniček, literárních ukázek, dřívějších poznatků žáků, jejich životních zkušeností nebo příkladů z praxe. Ve vyšších ročnících byli žáci zbytečně často upozorňováni na blížící se přijímací zkoušky na střední školu. Hodnocení se objevovalo v celém průběhu vyučování, zejména v jazykových hodinách se učitelky snažily poskytovat žákům účinnou zpětnou vazbu důslednou prací s chybou, vedly žáky k zdůvodňování jevů a k hledání souvislostí. V některých hodinách byla pozorována klasifikace, ve všech případech byla zdůvodněná a objektivní. Učitelky využívaly pozitivního hodnocení i motivačně. Příležitost k vzájemnému hodnocení dostali žáci při mluvních cvičeních a referátech, využili jí však jen omezeně. Sebehodnocení se nevyskytlo v žádné ze sledovaných hodin. Zpravidla také chybělo závěrečné zhodnocení práce žáků.

Výuka probíhala v prostorných, světlých kmenových třídách, které jsou z psychohygienického hlediska plně vyhovující. Všechny učebny byly vkusně esteticky upraveny a vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků. Pro výuku českého jazyka a literatury však byly málo podnětné. Psychohygienické zásady byly vesměs respektovány. Potřebnou relaxaci umožňovalo vhodné střídání činností, třebaže záměrné relaxační aktivity většinou nebyly zařazovány.

Materiální podmínky výuky byly velmi rozdílné, což vyplývalo z různého obsahu hodin. V jazykových hodinách využívaly vyučující Pravidel, slovníků, doplňkových textů, kartiček,

slohové hodiny byly obohaceny o práci s kopírovanými texty, v literárních hodinách byla využita magnetofonová nahrávka písně a její tištěný text, kartičky s úkoly pro skupinovou práci a knihy, z nichž byly použity ukázky. Většinu z těchto materiálů si připravují učitelé sami, pomůcky z inventáře školy byly využity minimálně. Všichni žáci jsou vybaveni schválenými učebnicemi a čítankami, v některých třídách mají k dispozici i doplňkové cvičebnice.

Ve všech sledovaných hodinách probíhala frontální výuka, která byla většinou doplňována skupinovou prací. Vyučující měly zpravidla velmi dobře promyšleny úkoly pro skupiny, takže žáci po celou dobu aktivně spolupracovali. Dokázali také výsledky své práce shrnout a zobecnit. Vhodným střídáním metod se dařilo předcházet únavě žáků a udržet jejich pozornost a zájem. Pouze ojediněle se vyskytla nepromyšlená skupinová práce, při níž byla většina žáků pasivní a čas nebyl efektivně využit. Ve čtyřech hodinách byla pozorována individuální a skupinová práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU), učitelé měli pro ně připraveny diferencované úkoly nebo se jim věnovali v době samostatné práce ostatních žáků. V jedné literární hodině byly vhodně zařazeny prvky dramatické výchovy, takže žáci byli vtaženi do děje příběhu a jednání postav. Také ve většině slohových hodin měli žáci příležitost k vyjádření, byli vedeni k uvážené volbě výrazových prostředků.

V hospitovaných hodinách převládal verbální projev učitelek nad projevy žáků. Komunikace probíhala nejčastěji v rovině učitel - žák/žáci, méně mezi žáky samotnými (pouze při skupinové práci). Učitelky kladly otázky, na něž žáci odpovídali většinou velmi stručně, někdy pouze jednoslovně. Příležitost k vyjádření vlastních názorů, k argumentaci a vysvětlování svých tvrzení nedostávali. Souvislejší projevy, které se v hodinách vyskytly, byly předem připravené referáty a mluvní cvičení, v nich se však někdy projevila malá zkušenost žáků se souvislým kultivovaným vyjádřením. Výuka probíhala v příznivé pracovní atmosféře, vyučující vytvářely většinou bezpečné prostředí a snažily se vlídným přístupem podporovat snahu žáků o co nejlepší práci. Zcela výjimečně se vyskytly poznámky ironizující neúspěchy žáků. Verbální projev učitelek byl vesměs kultivovaný, s ojedinělými drobnými vybočeními z jazykového standardu. Žáci respektovali zavedená pravidla chování, řídili se pokyny učitelek a chovali se slušně i k sobě navzájem.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a literatuře jsou velmi dobré.

Matematika a fyzika

Z celkového počtu 9 vyučujících sledovaných předmětů jich 8 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Fyziku vyučuje jeden odborně způsobilý učitel. Absence jeho pedagogické způsobilosti neměla zásadní negativní vliv na kvalitu řízení pedagogického procesu.

Nevýraznou úvodní motivaci v hodinách matematiky většinou představovalo seznámení žáků se vzdělávacím cílem či jejich obsahem. Ve fyzice tato motivace zcela chyběla. V průběhu vyučovacích hodin učitelé žáky vhodně motivovali v některých hodinách matematiky i fyziky řešením zajímavých úloh, příklady využití probíraného učiva v praxi, využitím mezipředmětových vztahů nebo uváděním historických souvislostí dnešních poznatků s objevy významných fyziků. Zřetelný motivační účinek měla v matematice možnost okamžité zpětné vazby při řešení matematických úloh, sebehodnocení i vzájemné hodnocení mezi žáky, pochvala nejlepších řešitelů úloh a efektivní práce s chybou. K ověřování vědomostí vyučující kromě frontálního ústního opakování staršího nebo aktuálně probíraného učiva často využívali písemné prověrky vědomostí. Na konci vyučovacích hodin mnohdy chybělo závěrečné hodnocení průběhu hodiny i žakovské iniciativy či úrovně jejich vědomostí a dovedností.

Vyučující měli tematické plány vypracované v souladu s učebními osnovami. V některých hodinách matematiky se projevilo mírné zpoždění vzhledem k časovému rozvržení učiva. Výukové cíle směřovaly především k upevňování a procvičování probraného učiva, dále pak k získávání nových znalostí a vytváření dovedností. Většinou velmi dobrá aktuální materiální i metodická příprava učitelů na vyučování se pozitivně odrážela v průběhu vyučovacích hodin. Výukové cíle byly někdy méně konkrétní, většinou odpovídaly aktuálnímu stavu ve třídě, někdy však byly ovlivněny snahou vyučujícího v hodině zvládnout co nejvíce učiva, a tak byly pro některé žáky příliš náročné.

Výuka matematiky probíhala v kmenových učebnách. Pro výuku fyziky byla využívána velmi dobře vybavená odborná učebna. Podnětnost vkusně a esteticky upraveného celkového prostředí ve škole, zvláště pak v jedné kmenové učebně a v odborné učebně fyziky, byla výrazně podporována jejich odborně zaměřeným vybavením a výzdobou charakteristickou pro obsah předmětů. Kabinety sledovaných předmětů byly vybaveny základními učebními pomůckami, které vyučující matematiky a především fyziky často používali. Chyběly však některé žákovské a demonstrační pomůcky, pomocí kterých by se výuka stala více názornou a mohlo by být do provádění praktických činností zapojeno více žáků. Ve výuce se uplatňovalo větší množství drobných pomůcek, které si vyrábějí sami vyučující. Z didaktické techniky vyučující efektivně využili zpětný projektor. Žáci měli ve sledovaných předmětech k dispozici vhodné učebnice, tvořící na druhém stupni ucelenou řadu. Atmosféra se při vyučování lišila v závislosti na učiteli, zvolených postupech a dovednosti žáky získat pro plnění naplánovaného obsahu učiva. Mezi hospitovanými hodinami byly hodiny s méně výraznou aktivitou i hodiny s charakteristickou čínorodostí žáků. Ve většině vyučovacích hodin chyběla záměrně zařazovaná relaxace při projevující se únavě a snížené pozornosti žáků.

Struktura vyučovacích hodin a časové rozvržení jejich jednotlivých fází většinou odpovídaly zvoleným výukovým cílům. Organizační pokyny pedagogů byly jasné, srozumitelné a v jednotlivých ročnících přiměřené věkovým zvláštnostem žáků. Učitelé volili většinou frontální formu vyučování, velmi často uplatňovali metodu výkladu, řízeného rozhovoru a samostatné práce žáků, spojené však se souběžným řešením zadaných úloh jedním žákem na tabuli, což sice na jedné straně podporovalo okamžitou sebereflexi, na druhé straně nemotivovalo žáky ke zcela samostatnému řešení. V některých hodinách vyučující zařadili práci ve dvojicích a skupinách. Takto vedená výuka podporovala zájem a iniciativu žáků. Názornost zabezpečovali vyučující v matematice používáním modelů těles a jejich sítí, karet na magnetickou a polystyrenovou tabuli, ve fyzice předváděním demonstračních pokusů. Ve výuce se někdy projevovala určitá jednotvárnost ve vedení hodin, způsobená méně častou změnou způsobu práce žáků. Někdy se žáci seznamovali s novými poznatky praktickými činnostmi, měřeními, pozorováními a srovnáváními. Byli také vedeni k tomu, aby uměli získané poznatky a dovednosti využívat při řešení praktických úloh.

Žáci většinou akceptovali dohodnutá pravidla komunikace s pedagogickými pracovníky. Drobné projevy nekázně vyučující odstraňovali taktně a přitom rozhodně. Převládala velmi dobrá komunikace směrem od učitele k žákům. Někdy však učitelé nedávali žákům dostatečnou příležitost k jasnému a zřetelnému vyjádření vlastních myšlenek. Vyučující v některých hodinách rozvíjeli komunikativní dovednosti žáků při skupinově organizovaných činnostech.

Úroveň vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice byla celkově velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech přírodopis a chemie

V průběhu hospitované výuky učitelky prokázaly potřebné odborné znalosti a pedagogické zkušenosti. Absence pedagogické způsobilosti u jedné z nich kvalitu sledované výuky neovlivnila.

V hodinách přírodopisu učitelky žáky velmi dobrým až vynikajícím způsobem motivovaly. Využily mezipředmětových vztahů, učebnic a poznatků žáků získaných mimo školu. Zdůrazněny byly i ekologické aspekty probíraného učiva. V hodinách chemie, kde byla celková úroveň motivace nižší, učitelky žáky seznámily s plánovaným průběhem hodiny, menší pozornost věnovaly využitelnosti získaných poznatků v běžném životě. Významným motivujícím prvkem bylo klasifikované i neklasifikované hodnocení žáků. V části hospitované výuky, zejména přírodopisu, byli žáci vedeni i k vzájemnému hodnocení; této možnosti ochotně využili. Jejich hodnotící soudy odpovídaly skutečnosti.

Většina hospitované výuky se uskutečnila v odborných učebnách. Audiovizuální technika, žákovské učebnice a pomůcky, kterými škola disponuje, byly využity efektivně. Učebny vytvářely žákům příjemné, většinou i podnětné prostředí. Učitelky svou činností a dobrou organizací vyučovacích jednotek bránily přetěžování žáků.

Většina hospitované výuky byla vedena frontálním způsobem, s využitím četných návodných a kontrolních otázek. Pokud byla v některých hodinách zařazena skupinová výuka, její efektivita byla s jedinou výjimkou vysoká. Vhodně zařazené dotazy poskytly učitelkám i žákům dobrou zpětnou vazbu o míře pochopení a osvojení učiva. V některých hodinách byli však přednostně dotazováni aktivní žáci s velmi dobrými znalostmi. Otázky a úkoly umožňující získané poznatky aplikovat byly zařazovány ojediněle a většinou měly pouze motivační význam. Efektivitu výuky výrazně ovlivnila dobrá práce s učebnicí a chybou. Pouze ojediněle byla chyba, které se žák dopustil, konstatována a bez vysvětlení opravena. Zápisy do žákovských sešitů přispěly k upevnění učiva, jejich vypovídací úroveň je dobrá.

Vztahy mezi učitelkami a žáky se jevily jako vstřícné. Stanovená pravidla jednání byla žáky akceptována. Učitelky až na ojedinělé výjimky vytvořily žákům dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru, v části hospitované výuky je vedly i k vzájemné toleranci. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny zejména v průběhu výuky biologie, méně v hodinách chemie.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu biologie i chemie byly na velmi dobré úrovni.

Praktické činnosti – informatika

Velmi dobré personální zajištění výuky se pozitivně projevilo v odborné i metodické oblasti. Chybějící pedagogická způsobilost u jednoho z učitelů byla plně kompenzována jeho znalostmi, zájmem učit a přátelským vztahem k žákům.

Vstupní i průběžná motivace měla vynikající úroveň. Žáci byli cíleně vedeni k tvořivé práci a využití dříve osvojených poznatků. Řešením zadaných úkolů získávali znalosti a dovednosti využitelné a potřebné v běžném životě. Přestože kontrola plnění zadaných úkolů byla prováděna s využitím individuálního přístupu, ojediněle se učitelé dostatečně nevyrovnali s rozdílnou úrovní žáků pracujících u jednoho počítače, kdy aktivnější žák měl větší podíl na dosaženém kladném hodnocení. Případné chyby a nedostatky byly vhodně korigovány, ojediněle byla využita práce s chybou.

Odborné učebny vytvářely žákům podnětné prostředí. Její hardwarové i softwarové vybavení přispělo ke kvalitě sledované výuky. Psychohygienické potřeby žáků byly respektovány.

Výuka byla vedena frontálním způsobem s výrazně individuálním přístupem k žákům. Pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné, žáci využívali možnosti ptát se, učitelé ochotně radili a

pomáhali v případě potřeby. Tempo výuky odpovídalo věku a většinou i schopnostem žáků. Pouze ojediněle byly v menší míře respektovány rozdíly v úrovni znalostí a dovedností žáků, které jsou dány jejich různými možnostmi v době mimo vyučování. V tomto případě se slabší žák ve snaze splnit zadaný úkol ochotně podřizoval zkušenějšímu spolužákovi a místo aktivního učení se spíše přihlížel.

V průběhu výuky převládala tvůrčí atmosféra, žáci ochotně plnili zadané úkoly a reagovali na pokyny učitelů. Spolupráce dvou žáků u jednoho počítače ve většině případů vytvořila vynikající podmínky pro rozvoj komunikativních a interpersonálních dovedností. Pokud žáci dostali příležitost, komunikovali s vyučujícím i mezi sebou a pomáhali si. Negativní projevy chování nebyly v průběhu hospitací zaznamenány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu praktické činnosti – informatika byly na vynikající úrovni.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Na prvním stupni ZŠ se výsledky vzdělávání neověřují standardizovanými testy, k zjišťování dosažené úrovně se používají vlastní evaluační nástroje. Kromě běžných písemných prací je to zejména ověřování dovedností ve čtení, které provádí zástupkyně ředitelky pro 1. stupeň vždy na konci 2. ročníku, a prověrka z českého jazyka (diktát, jazykový rozbor) v pátém ročníku. Na základě získaných bodů se testy hodnotí v rámci klasifikační stupnice, kromě průměru jednotlivých tříd se srovnání neprovádí. Analýza míry ovládnutí jednotlivých jazykových jevů se rovněž neprovádí.

Na druhém stupni škola zjišťuje výsledky vzdělávání prostřednictvím celorepublikového srovnávacího projektu. Výsledky jsou porovnávány meziročně, zjištěné skutečnosti však nejsou promítnuty do tematických plánů. Ve třídách, které pracují v angličtině s učebnicemi Project English, jsou využívány standardizované testy k těmto učebnicím. V ostatních předmětech nejsou standardizované testy používány.

Ve všech předmětech se pravidelně používají vlastní evaluační nástroje, a to zejména čtvrtletní a ročníkové písemné práce. Tyto testové materiály jsou vypracovány učiteli v rámci předmětových komisí. Jejich výsledky jsou vyhodnocovány klasifikační stupnicí (+ průměr třídy) a jsou porovnávány paralelní třídy. Jevová analýza se u nich neprovádí. Výsledky nejsou promítnuty do plánování v příštím období školního roku. Písemné práce žáků se uchovávají pouze do konce klasifikačního období, dlouhodobě se nearchivují.

V informatice jsou výsledky vzdělávání a výchovy zjišťovány prostřednictvím úrovně plnění zadaných úkolů, z nichž většina má komplexní charakter. Žáci tak prokazují nejen získané znalosti a dovednosti, ale i schopnost jejich dalšího využití.

K porovnávání výsledků vzdělávání a výchovy dochází i prostřednictvím školních soutěží (řešení hádanek a kvízů, olympiády apod.), jejichž úspěšní řešitelé se účastní regionálních i celostátních kol. Tyto výsledky zároveň slouží jako výrazný motivační faktor pro všechny žáky školy.

Kvalita výuky na prvním stupni je na velmi dobré úrovni. Dostatečně je zajištěna její názornost, vyučující využívají velkého množství pomůcek. Drobné nedostatky jsou však v dlouhodobém plánování jednotlivých předmětů. Učitelé se zaměřují na výchovu mezilidských vztahů žáků, ti jsou k sobě ohleduplní a tolerantní. Nejsou však většinou vychovávaní k vlastnímu sebehodnocení. U žáků jsou rozvíjeny komunikativní dovednosti a jsou vedeni k vyjádření vlastního názoru.

V jednotlivých hodinách cizích jazyků se kvalita vzdělávání poněkud lišila, a to zejména v závislosti na podmínkách pro vytváření základních sociálních a komunikačních kompetencí žáků. Výuka byla dobře připravena a žáci pro ni převážně dobře motivováni. Její výsledky byly většinou velmi dobré.

Vzdělávání a výchovu v českém jazyce a literatuře zajišťují plně kvalifikované, zkušené učitelky, které jsou si dobře vědomy obsahu a cílů předmětu a dbají na potřebnou názornost. Výuka jednotlivých složek je vnitřně propojena, žáci jsou vedeni k uvědomělému užívání jazykových prostředků. V souladu se vzdělávacím obsahem je akcentována i výchovná stránka předmětu.

Výuku fyziky ovlivnily vynikající prostorové podmínky a vybavení didaktickou technikou, kterou vyučující efektivně využívali a podporovali tak zásadu názornosti výuky. Materiální i metodická příprava učitelů na vyučování byla velmi dobrá, výukové cíle jsou výstižně formulované. V matematice je uplatňována přiměřená náročnost vyučujících, často je využívána zpětná vazba a sebehodnocení žáků. Dílčí nedostatky jsou v zařazování záměrné relaxace žáků a v rozvíjení kooperativních metod učení.

Rovněž výuka přírodopisu a chemie je významně ovlivněna výbornými materiálně-technickými podmínkami, uplatňováním mezipředmětových vztahů a zejména výraznou motivací a akcentováním praktického využití získaných poznatků. Organizace vyučování a zařazení efektivních forem práce měly vliv na aktivitu žáků.

Vynikající materiálně-technické zázemí pro výuku informatiky umožňuje individuální přístup k žákům, což přispívalo k vytvoření tvůrčí atmosféry a rozvíjení komunikačních a interpersonálních dovedností. Vyučovací čas byl využit velmi efektivně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol je v souladu se zřizovací listinou.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ ROKU 2001

Závazné limity regulace zaměstnanosti, kterými byly v roce 2001 limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci (dále jen OPPP) a limit počtu zaměstnanců, byly ve sledovaném období dodrženy.

Organizace předložila zúčtování finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v řádném termínu. Vyúčtování bylo provedeno správně, číselné údaje odpovídají účetní evidenci. Vyčíslená vratka, která vznikla nedočerpáním finančních prostředků na OPPP, byla převedena na účet poskytovatele.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu byly v hodnoceném období poskytnuty jako účelově určená dotace na vzdělání. Z účetní evidence a předloženého vyúčtování vyplývá, že finanční prostředky byly použity na platy, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracovní činnosti, na úhradu souvisejících odvodů do zdravotních a sociálních fondů, na úhradu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, na přiděl do fondů kulturních a sociálních potřeb a na ostatní neinvestiční výdaje

(dále ONIV). Z podrobně vedené účetní evidence finančních prostředků ze státního rozpočtu použitých na ONIV vyplývá, že byly použity v souladu s účelem poskytnutí na nákup učebnic, učebních pomůcek (včetně pomůcek pro individuálně integrované žáky), knih, osobních ochranných pomůcek, cestovné, vzdělávání nepedagogických pracovníků. Organizace nedoložila, a tudíž nebylo posuzováno, čerpání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v rámci ONIV na školní potřeby, které měly být poskytnuty zdarma žákům prvních tříd a individuálně integrovaným žákům. Na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) byly v průběhu roku finanční prostředky vyčleněny z ONIV. Rozpočet organizace byl posléze posílen o další finanční prostředky účelově určené na DVPP. Ověřením čerpání této účelové dotace bylo zjištěno, že finanční prostředky byly zcela využity v souladu s účelem poskytnutí, a to především na úhradu jazykových kurzů pedagogických pracovníků.

Za období roku 2001 byla vypracována výroční zpráva o hospodaření, která obsahuje požadované údaje.

Ve sledovaném období byly závazné ukazatele rozpočtu dodrženy. Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu byly se státním rozpočtem řádně zúčtovány. V oblasti využívání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebylo zjištěno jejich nehospodárné nebo neefektivní využívání. Výroční zpráva o hospodaření školy byla vypracována v souladu s platným právním předpisem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina pro Základní školu Vedlejší 10, 625 00 Brno, příspěvkovou organizaci, ze dne 1. března 2000 s platností od téhož data
2. Dodatek ke zřizovací listině příspěvkové organizace Základní škola Vedlejší 10, 625 00 Brno ze dne 30. 5. 2001, vydaný dne 26. června 2002
3. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2002 ze dne 18. října 2002, č.j. 27 675/02-21
4. Výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení - k č.j. 27675/02-21 ze dne 23. října 2002
5. Organizační řád Základní školy Vedlejší 10 platný od 2. září 2002
6. Vnitřní řád školy schválený dne 2. září 2002
7. Klasifikační řád Základní školy Vedlejší 10, 625 00 Brno-Bohunice, schválený na pedagogické radě dne 2. září 2002
8. Koncepční záměry a strategické cíle ze srpna 1999
9. Pracovní plán školy 2002-2003
10. Rozvrh hodin 1. a 2. stupně ZŠ Vedlejší 10, Brno pro šk. rok 2002/2003
11. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd 1. a 2. stupně pro školní rok 2002/2003
12. Osobní dokumentace žáků s postižením podle § 28 odst. 1 zák. č. 29/84 Sb.
13. Kniha úrazů
14. Protokoly o konání komisionálních zkoušek
15. Zápisy z pedagogických rad
16. Zápisy z provozních porad
17. Hospitační záznamy ředitelky školy a jejího zástupce

18. Tematické plány hospitovaných předmětů
19. Zápisy z jednání předmětových komisí
20. Plán kontrolní činnosti zaměřený na práci učitelů v oblastech mimo výuku
21. Plán hospitační činnosti ve školním roce 2002/03
22. Časový plán práce výchovného poradce ve šk. roce 2002/2003
23. Roční plán výchovného poradce pro šk. rok 2002/2003
24. Minimální preventivní program na školní rok 2002/2003
25. Čtvrtletní výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. - 4. čtvrtletí 2001 ze dne 18. ledna 2002
26. Vnitřní platový předpis, inovovaná směrnice od 1. 9. 2000 (platná pro rok 2001)
27. Personální dokumentace zaměstnanců - osobní číslo 78118, 64866, 2939, 60531, 6170, 63541, 64040, 43571, 19809, 77532, 43522, 83326, 67622, 13542, 64540, 19527, 41942, 74080, 35229, 37706, 68571, 42269, 69910, 91343, 62, 76120, 66611, 61621, 74032, 44572, 40234, 24700 (pro účely kontroly odborné a pedagogické způsobilosti)
28. Personální dokumentace zaměstnanců osobní číslo 43571, 67622, 13542, 19527, 74080, 35229, 37706, 42269, 69910, 91343, 66611, 61621, 74032, 40234, 26969, 35181, 3447, 32858 (pro účely kontroly správnosti platového zařazení)
29. Mzdové listy za rok 2001
30. Platové výměry zaměstnanců osobní číslo 35229 ze dne 1. března 2002 č.j. 59/02, osobní číslo 91343 ze dne 2. září 2002 č. j. 207/02, osobní číslo 3447 ze dne 2. července 2002 č. j. 142/02
31. Dohody o pracovní činnosti uzavřené a vyplacené ze státního rozpočtu v roce 2001
32. Výkazy o základní škole Škol (MŠMT) V3 – 01 podle stavu k 30. 9. 2001 ze dne 3. října 2002
33. Výkazy o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT)V 17 - 01 podle stavu k 15. 10. 2001 ze dne 15. října 2001
34. Záznam stravovaných osob a poplatků za měsíc říjen 2001
35. Třídní výkazy prvního a druhého stupně pro školní rok 2001/2002
36. Přehled výchovně-vzdělávací práce pro oddělení 1, 2, 3, 4 školní družiny ve školním roce 2001-2002
37. Aktuální seznam zaměstnanců školy předložený při inspekci
38. Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 ze dne 28. ledna 2002
39. Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých odborem školství, mládeže a tělovýchovy MMB v roce 2001 ze dne 7. února 2002
40. Výpis z běžného účtu Komerční banky č. 20 ze dne 14. února 2002
41. Finanční plán na rok 2001
42. Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v Kč) sestavená k 31. 12. 2001 (Úč OÚPO 3-02) ze dne 7. února 2002; Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v Kč) sestavený k 31. 12. 2001 (Úč OÚPO 4-02) ze dne 7. února 2002; Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2001 (Úč OÚPO 5-02) ze dne 7. února 2002
43. Rozpočtové opatření číslo 024 ze dne 20. srpna 2001
44. Rozpočtové opatření číslo 042 ze dne 30. října 2001

45. Dopis odboru školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Brna ze dne 1. října – limit prostředků na platy
46. Dopis odboru školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Brna ze dne 12. prosince – limit prostředků na platy
47. Úprava rozpočtu neinvestičních výdajů roku 2001 – poslední úprava
48. Hlavní kniha zkrácená za rok 2001
49. Dokument – prohlášení ředitelky školy ze dne 6. listopadu 2002
50. Rozpočet fondu kulturních a sociálních potřeb pro rok 2001 ze dne 3. ledna 2001
51. Zásady čerpání a využívání FKSP ze dne 3. března 1997
52. Účetní doklady, kterými je doloženo čerpání části prostředků ze státního rozpočtu: 109, 110, 112, 118, 126, 134, 149, 158, 170, 183, 185, 566, 578, 613, 876, 889, 920, 925, 926, 931, 966

ZÁVĚR

- *Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré, převážná většina hospitovaných vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vedení školy spolupracuje s pedagogickou radou, Dětským parlamentem, metodickými sdruženími a předmětovými komisemi. Činnost školy je dlouhodobě plánována, operativní řízení se opírá o velmi dobré kolegiální vztahy. Kvalita práce učitelů je pravidelně sledována a vyhodnocována, přičemž se užívá morální i hmotné stimuly. Vedení školy dbá na zapojení učitelů do DVPP podle potřeb školy i na základě zájmu. K úspěšnosti práce přispívá i velmi dobré klima školy, ovzduší vzájemné důvěry, tolerance a spolupráce jak uvnitř pedagogického sboru, tak i mezi učiteli a žáky.*
- *Materiálně-technické podmínky jsou velmi dobrým základem veškeré vzdělávací a výchovné práce. Dostatek odborných učeben, didaktické a zejména informační techniky umožňuje efektivní vyučování. Všechny prostory školy jsou vysoce esteticky upraveny a vyzdobeny, takže poskytují žákům podnětné prostředí pro jejich vzdělávání.*
- *Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech velmi dobré. Učitelé se snaží využívat rozmanitých metod a forem práce, kladou důraz na praktické využití poznatků a na vytváření dovedností. Ke zvýšení názornosti vyučování využívají řady pomůcek, dovedně pracují s chybou a vedou žáky k dobrým vzájemným vztahům. V některých předmětech se projevila malá zkušenost se sebehodnocením žáků, ojediněle byly pozorovány nedostatky v rozvíjení komunikačních dovedností.*
- *V oblasti hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu nebylo zjištěno jejich neefektivní nebo nevhodné využívání. Pozitivem je podrobná účetní evidence čerpání prostředků státního rozpočtu a zodpovědný přístup k vedení personální agendy.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	Helena Kneselová, v.r.
Členové týmu	Mgr. Pavel Klár	Pavel Klár, v.r.
	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v.r.
	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík, v.r.
	RNDr. Jaroslav Honza, CSc.	Jaroslav Honza, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Ing. Věra Gazárková

Miroslava Šustáčková

V Brně dne 2. prosince 2002

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. 12. 2002

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Marie Káňová, ředitelka školy	M. Káňová, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje Žerotínovo nám. 3/5 601 82 Brno	27. 12. 2002	483/02
ÚMČ Brno-Bohunice Dlouhá 3 625 00 Brno	27. 12. 2002	484/02
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány